

1. Informacja bezpieczeństwa i ochrony zdrowia zwana dalej „informacją BIOZ” została opracowana na podstawie:

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu „bioz” - wg aktualnego stanu prawnego
- Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego z dnia 25 kwietnia 2012r - wg aktualnego stanu prawnego.
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994r. Prawo Budowlane oraz normy i normatywy techniczne - wg aktualnego stanu prawnego.

2. Niniejsza informacja BIOZ zawiera:

- Zakres robót całego zamierzenia budowlanego oraz kolejność realizacji robót.
- Wskazanie elementów zagospodarowania działki lub terenu, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.
- Informacje dotyczące przewidywanych zagrożeń występujących podczas realizacji robót budowlanych, określające skalę i rodzaje zagrożeń oraz miejsce i czas ich wystąpienia.
- Informacja o wydzieleniu i oznakowaniu miejsca prowadzenia robót budowlanych, stosownie do rodzaju zagrożenia.
- Informacja o sposobie prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych.
- Wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń.
- Wskazanie miejsca przechowywania dokumentacji budowy oraz dokumentów niezbędnych do prawidłowej eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych.
- Obowiązujące przepisy i normy prawne.

3. Zakres robót dla zamierzenia budowlanego oraz kolejność realizacji obiektu

– **Przed rozpoczęciem robót budowlanych wykonawcę zobowiązuje się do:**

- zabezpieczenie okolicznych obiektów i wyznaczenia stref niebezpiecznych,
- zapewnienia energii elektrycznej oraz wody, zwanych dalej "mediami", oraz odprowadzania lub utylizacji ścieków
- zapewnienia pomieszczeń higieniczno-sanitarnych i socjalnych
- zapewnienia oświetlenia naturalnego i sztucznego
- zapewnienia właściwej wentylacji
- urządzenia składowisk materiałów i wyrobów

– **Zakres prac**

- Demontaż krat na elewacjach
- Renowacja istniejącej stolarki okiennej i drzwiowej

- Demontaż istniejących okien PCV i wymiana na nowe
- Demontaż istniejących drzwi do restauracji
- Montaż okna w miejscu istniejących drzwi
- Montaż okiennic
- Renowacja istniejących okiennic
- Odtworzenie dolnego profilu kolumny
- Demontaż szyldu oraz tabliczek z logiem restauracji
- Montaż nowego logotypu
- Demontaż drewnianych schodów przy restauracji
- Oczyszczenia istniejących schodów zewnętrznych
- Renowacja istniejących kominów
- Wymiana obróbek blacharskich
- Wymiana parapetów
- Demontaż uchwytów na flagi oraz montaż nowych
- Renowacja istniejącego oświetlenia
- Oczyszczenie i odmalowanie krat
- Oczyszczenie i odmalowanie balustrady przy zejściu do piwnicy
- Demontaż blachy przy balustradzie przy zejściu do piwnicy
- Oczyszczenie i przemalowanie studzienek w piwnicy
- Oczyszczenie elewacji
- Uzupełnienie ubytków na elewacji
- Odmalowanie elewacji
- Oczyszczenie i odmalowanie gzymsów, opasek okiennych i detali
- Demontaż istniejących kabli oraz odbiornika satelity na elewacji
- Wymiana kratki wentylacyjnych na elewacji
- Demontaż wtórnych osłon przy rurach spustowych
- Przełożenie dachówki
- Demontaż podestu betonowego przy Bamberce (zgodnie z rys. A.3.01, A.3.03 oraz A.3.04)
- Zrobienie izolacji przeciwwodnej tarasu przy Bamberce
- Zrobienie nowego podestu betonowego przy Bamberce (zgodnie z rys. A.3.01, A.3.03 oraz A.3.04)
- Wymiana przejściowych rur spustowych na nowe
- Renowacja tablic na elewacji
- Odtworzenie dolnego profilu w kolumnach - nowe flekowanie z odtworzeniem profilu

- Zabezpieczenie konstrukcji stalowej poprzez malowaniem do R30
- Rozbiórka istn. Sufitu betonowego wraz z izolacją termiczną
- Wykonanie nowej izolacji termicznej poddasza
- Wykonanie podestu technicznego na poddaszu i podkonstrukcji stalowej dla sufitu podwieszanego (zgodnie z rys. A.2.03, A.2.04)
- Wymiana sufitów podwieszanych na poddaszu wraz z wymianą opraw i przełożeniem istniejącej instalacji elektrycznej
- Usunięcie wtórnej warstwy betonu przy restauracji,
- Uzupelnienie ubytków posadzki za pomocą bruku (analogicznie do istniejącej powierzchni rynku
- Dociągnięcie bruku kamiennego do budynku z odpowiednimi spadkami (zgodnie z odrębnym projektem Projektu Płyty Starego Rynku)
- Uzupelnienie prześwitów w posadzce przy budynku
- Odmalowanie włazu przy restauracji
- Zlicowanie stopnia betonowego do piwnicy z płytą rynku
- Dostosowanie wysokości schodów (zgodnie z odrębnym projektem Projektu Starego Rynku)

Po zakończeniu robót budowlanych teren zostanie uporządkowany.

4. Wskazanie elementów zagospodarowania działki lub terenu, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi

Należy zwrócić szczególną uwagę na:

- zabezpieczenie obiektów sąsiednich
- wyznaczenia stref niebezpiecznych,
- odłączenie i zabezpieczenie instalacji oraz istniejących sieci, ochrona przed porażeniem oraz zalaniem wykopu
- zabezpieczenie wykopu przed zalaniem i naporem wód gruntowych stwarzających istotne zagrożenie dla ludzi oraz sprzętu znajdującego się w wykopie lub jego bezpośrednim sąsiedztwie, a także stwarzających ryzyko podmycia i naruszenia posadowienia istniejącego budynku

5. Informacje dotyczące przewidywanych zagrożeń występujących podczas realizacji robót budowlanych, określające skalę i rodzaje zagrożeń oraz miejsce i czas ich wystąpienia.

Plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia sporządza się z uwagi na roboty, przy których wykonywaniu występuje ryzyko upadku z wysokości ponad 5,0 m oraz zagrożenie przez elementy budowlane lub narzędzia spadające z wysokości.

5.1. Roboty ziemne.

- upadek pracownika lub osoby postronnej do wykopu (brak wygrozdzenia wykopu balustradami; brak przykrycia wykopu)

- zasypianie pracownika w wykopie wąsko-przestrzennym (brak zabezpieczenia ścian wykopu przed obsunięciem się; obciążenie klina naturalnego odłamu gruntu urobkiem pochodzącym z wykopu)
- obciążenie klina naturalnego odłamu gruntu urobkiem pochodzącym z wykopu lub maszyną budowlaną. Może wystąpić w czasie rozbiórki części obiektów poniżej poziomu terenu
- potrącenie pracownika lub osoby postronnej łyżką koparki przy wykonywaniu robót na placu budowy lub w miejscu dostępnym dla osób postronnych (brak wyгородzenia strefy niebezpiecznej)
- osunięcie się pozostawianego obiektu w przypadku odkopania jego fundamentu na znacznej długości

5.2. Roboty budowlano-demontażowe (rozbiórkowe)

- upadek pracownika z wysokości (brak zastosowania środków ochrony indywidualnej). Może wystąpić podczas robót demontażowych elementów stalowych, murowych i żelbetowych elementów wielkowymiarowych. Dotyczy to robót wykonywanych na wysokości powyżej 2,0 m
- przygniecenie pracownika demontowanym elementem podczas wykonywania robót rozbiórkowych przy użyciu żurawia budowlanego lub koparki (przebywanie pracownika w strefie zagrożenia, tj. w obszarze równym rzutowi przemieszczanego elementu, powiększonym z każdej strony o 6,0 m)
- uderzenie spadającym przedmiotem pracownika lub osoby postronnej korzystającej z ciągu pieszego usytuowanego przy obiekcie budowlanym (brak wyгородzenia strefy niebezpiecznej)

5.3. Praca maszyn i urządzeń

- potrącenia, przygniecenie pracownika maszyną budowlaną
- pochwycenie kończyny górnej lub dolnej przez napęd (brak pełnej osłony napędu)
- porażenie prądem elektrycznym (brak zabezpieczenia przewodów zasilających urządzenia mechaniczne przed uszkodzeniami mechanicznymi)

5.4. Osoby nieupoważnione.

- Zawalenie obiektu na osoby przebywające wewnątrz

6. Informacja o wydzieleniu i oznakowaniu miejsca prowadzenia robót budowlanych, stosownie do rodzaju zagrożenia.

Przed rozpoczęciem robót budowlanych teren budowy należy ogrodzić (wysokość ogrodzenia min. 1,5 m) albo w inny sposób uniemożliwić wejście osób nieupoważnionych. Przewiduje się stały nadzór placu budowy. Na terenie budowy wyznaczyć ewentualne strefy niebezpieczne. Strefy niebezpieczne ogrodzić i oznakować w sposób uniemożliwiający dostęp osobom postronnym.

7. Informacja o sposobie prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych.

Wykonawca przed przystąpieniem do wykonywania robót budowlanych opracuje instrukcję bezpiecznego ich wykonywania i zaznaczy z nią pracowników w zakresie wykonywanych przez nich robót. Zobowiązuje się do współdziałania ze sobą uczestników procesu budowlanego w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w procesie przygotowania i realizacji budowy oraz stosowania środków ochrony indywidualnej.

Pracodawca jest obowiązany udostępnić pracownikom, do stałego korzystania, aktualne instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczące:

stosowanych procesów technologicznych oraz wykonywania prac związanych z zagrożeniami wypadkowymi lub zagrożeniami zdrowia pracowników,

obsługi maszyn i innych urządzeń technicznych,

postępowania z materiałami szkodliwymi dla zdrowia i niebezpiecznymi,

udzielania pierwszej pomocy.

Ww. instrukcje, powinny odpowiednio określać czynności do wykonywania przed rozpoczęciem danej pracy, zasady i sposoby bezpiecznego wykonywania danej pracy, czynności do wykonania po jej zakończeniu oraz zasady postępowania w sytuacjach awaryjnych stwarzających zagrożenia dla życia lub zdrowia pracowników. Zmiany w procesie technologicznym, zmiany konstrukcyjne urządzeń technicznych oraz zmiany w sposobie użytkowania pomieszczeń powinny być poprzedzone oceną pod względem bezpieczeństwa i higieny pracy, w trybie ustalonym przez pracodawcę.

Stanowiska pracy, na których występuje ryzyko pożaru, wybuchu, upadku lub wyrzucenia przedmiotów albo wydzielania się substancji szkodliwych dla zdrowia lub niebezpiecznych, zaopatrzyć w urządzenia ochronne zapewniające ochronę pracowników przed skutkami tego ryzyka.

8. Określenie sposobu przechowywania i przemieszczania materiałów, wyrobów, substancji oraz preparatów niebezpiecznych na terenie budowy.

Na terenie budowy nie przewiduje się przechowywania ani przemieszczania materiałów, wyrobów, substancji oraz preparatów niebezpiecznych.

9. Wysokociśnieniowe mycie elewacji na gorąco

Przed przystąpieniem do prac związanych z czyszczeniem elewacji należy się upewnić, że instalacja elektryczna, która będzie wykorzystywana w tym celu jest odpowiednia oraz zabezpieczona odpowiednimi bezpiecznikami. Wodę do myjek ciśnieniowych należy doprowadzać za pomocą węży ogrodowych.

Należy pamiętać, aby nigdy nie kierować strumienia wysokociśnieniowego w stronę ludzi oraz zwierząt, podkładać dłoni ani stóp pod strumień wody. Podczas pracy wykonawca zobowiązany jest do zaopatrzenia pracowników w odpowiednią odzież ochronną. Rodzaj strumienia należy odpowiednio dostosować do czyszczonych powierzchni. Pomiędzy cyklami mycia należy stosować kilkuminutowe przerwy, w celu schłodzenia silnika myjki.

10. Wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń.

Uczestników procesu budowlanego zobowiązuje się do stosowania niezbędnych środków ochrony indywidualnej.

Teren budowy wyposażać w niezbędny sprzęt do gaszenia pożaru oraz, w zależności od potrzeb, w system sygnalizacji pożarowej, dostosowany do charakteru budowy, rozmiarów i sposobu wykorzystania pomieszczeń, wyposażenia budowy, fizycznych i chemicznych właściwości substancji znajdujących się na terenie budowy, w ilości wynikającej z liczby zagrożonych osób.

Ww. sprzęt do gaszenia pożaru, regularnie sprawdzać, ew. uzupełniać, zgodnie z wymaganiami producentów i przepisów przeciwpożarowych. Ilość i rozmieszczenie gaśnic przenośnych powinno być zgodne z wymaganiami przepisów przeciwpożarowych.

Bezpośredni nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy na stanowiskach pracy sprawują odpowiednio kierownik budowy (kierownik rozbiórki) oraz mistrz budowlany, stosownie do zakresu obowiązków.

W razie stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia dla życia lub zdrowia pracowników osoba kierująca pracownikami obowiązana jest do niezwłocznego wstrzymania robót i podjęcia działań w celu usunięcia tego zagrożenia.

Pracownicy zatrudnieni na budowie, powinni być wyposażeni w środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze zgodnie z tabelą norm przydziału środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego, opracowaną przez pracodawcę. Środki ochrony indywidualnej w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa użytkowników tych środków powinny zapewniać wystarczającą ochronę przed występującymi zagrożeniami (np. upadek z wysokości, uszkodzenie głowy, twarzy, wzroku, słuchu). Kierownik budowy obowiązany jest informować pracowników o sposobach posługiwania się tymi środkami.

10.1. Maszyny i urządzenia techniczne użytkowane na placu budowy (rozbiórki)

Maszyny i inne urządzenia techniczne oraz narzędzia zmechanizowane powinny być montowane, eksploatowane i obsługiwane zgodnie z instrukcją producenta oraz spełniać wymagania określone w przepisach dotyczących systemu oceny zgodności. Maszyny i inne urządzenia techniczne, podlegające dozorowi technicznemu, mogą być używane na terenie budowy tylko wówczas, jeżeli wystawiono dokumenty uprawniające do ich eksploatacji. Wykonawca użytkujący maszyny i inne urządzenia techniczne, niepodlegające dozorowi technicznemu, powinien udostępnić organom kontroli dokumentację techniczno-ruchową lub instrukcję obsługi tych maszyn lub urządzeń.

Operatorzy lub maszyniści żurawi, maszyn budowlanych, kierowcy wózków i innych maszyn o napędzie silnikowym powinni posiadać wymagane kwalifikacje.

10.2. Osoby nieupoważnione

Przed każdorazowym przystąpieniem do robót rozbiórkowych należy sprawdzić czy w obiekcie nie przebywają osoby nieuprawnione i w razie potwierdzenia – wyprowadzić je z terenu rozbiórki.

11. Przyczyny powstawania wypadków:

11.1. Przyczyny organizacyjne powstania wypadków przy pracy:

11.1.1. Niewłaściwa ogólna organizacja pracy

- nieprawidłowy podział pracy lub rozplanowanie zadań
- niewłaściwe polecenia przełożonych
- brak nadzoru
- brak instrukcji posługiwania się czynnikami materialnym
- tolerowanie przez nadzór odstępstw od zasad bezpieczeństwa pracy
- brak lub niewłaściwe przeszkolenie w zakresie bezpieczeństwa pracy i ergonomii
- dopuszczenie do pracy człowieka z przeciwwskazaniami lub bez badań lekarskich

11.1.2. Niewłaściwa organizacja stanowiska pracy:

- niewłaściwe usytuowanie urządzeń na stanowiskach pracy
- nieodpowiednie przejścia i dojścia

- brak środków ochrony indywidualnej lub niewłaściwy ich dobór

11.1.3. Przyczyny techniczne powstania wypadków przy pracy:

- niewłaściwy stan czynnika materialnego:
- wady konstrukcyjne czynnika materialnego będące źródłem zagrożenia,
- niewłaściwa stateczność czynnika materialnego,
- brak lub niewłaściwe urządzenia zabezpieczające,
- brak środków ochrony zbiorowej lub niewłaściwy ich dobór,
- brak lub niewłaściwa sygnalizacja zagrożeń,
- niedostosowanie czynnika materialnego do transportu, konserwacji lub napraw;
- niewłaściwe wykonanie czynnika materialnego:
- zastosowanie materiałów zastępczych,
- niedotrzymanie wymaganych parametrów technicznych;
- wady materiałowe czynnika materialnego:
- ukryte wady materiałowe czynnika materialnego;
- niewłaściwa eksploatacja czynnika materialnego:
- nadmierna eksploatacja czynnika materialnego,
- niedostateczna konserwacja czynnika materialnego,
- niewłaściwe naprawy i remonty czynnika materialnego.

11.1.4. Osoba kierująca pracownikami jest obowiązana:

- organizować stanowiska pracy zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy,
- dbać o sprawność środków ochrony indywidualnej i ich stosowania zgodnie z przeznaczeniem,
- organizować, przygotowywać i prowadzić prace, uwzględniając zabezpieczenie pracowników przed wypadkami przy pracy, chorobami zawodowymi i innymi chorobami związanymi z warunkami środowiska pracy,
- środków ochrony zbiorowej i ich stosowania zgodnie z przeznaczeniem.

Strefy szczególnego zagrożenia zdrowia nie występują.

Kierownik budowy jest zobowiązany w oparciu o powyższą informację do sporządzenia planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia na budowie przed jej rozpoczęciem.

12. Wskazanie miejsca przechowywania dokumentacji budowy oraz dokumentów niezbędnych do prawidłowej eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych.

Dokumentacja budowy oraz dokumenty niezbędne do prawidłowej eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych będą przechowywane na placu budowy.

13. Obowiązujące przepisy i normy prawne

W trakcie realizacji inwestycji należy zapewnić przestrzeganie przepisów BHP i ochrony środowiska:

- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy, (tekst jedn. Dz.U. 2016 poz. 1666)
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 27 kwietnia 2000 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach spawalniczych (Dz.U. 2000 nr 40 poz. 470)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. 2003 nr 47 poz. 401)
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2000 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy ręcznych pracach transportowych (Dz.U. 2000 nr 26 poz. 313)
- Obwieszczenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 sierpnia 2003 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. 2003 nr 169 poz. 1650)
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. 2004 nr 180 poz. 1860)
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 sierpnia 2005 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas lub drgania mechaniczne (Dz.U. 2005 nr 157 poz. 1318)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. 2003 Nr 47, poz. 401)